

Ramverk för nationell planering

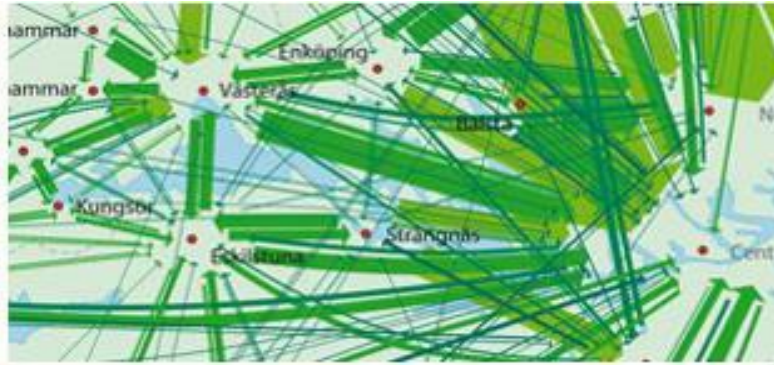
Miljömålsrådets arbete med att identifiera svagheter och hitta lösningar framåt

Göran Enander, Landshövding
Uppsala län

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

**Vi når inte målen – Agenda 2030!
Vi måste ställa om men planerings-
systemet är ofullständigt.
Staten sektoriserad!**

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Bakgrund

- Ta fram förslag på hur en nationell planeringsnivå kan utvecklas i Sverige.
- Ta utgångspunkt i Agenda 2030.
- Tänka stort, brett och nytt.
- Arbetet påbörjades mars 2020 och slutrapporterades mars 2022.

Deltagande myndigheter

Boverket

Havs-och vattenmyndigheten

Energimyndigheten

Folkhälsomyndigheten

Jordbruksverket

Naturvårdsverket

Riksantikvarieämbetet

Sveriges geologiska undersökning

Skogsstyrelsen

Tillväxtverket

Trafikverket

Länsstyrelserna

Adjungerade projektmedarbetare

Sveriges kommuner och regioner

Försvarmakten

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivån roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

Omvärldsbevakning av planeringssystem ifrån åtta europeiska länder som har olika sätt att organisera den nationella nivån.

- Estland
- Frankrike
- Irland
- Nederländerna
- Polen
- Skottland
- Slovenien
- Österrike

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

En gemensam målbild behövs för att agera i en gemensam riktning!

- Idag saknas en gemensam statlig målbild för rumsliga strukturer och målfloran är spretig och otydlig, jfr. tex systemet med riksintressen

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

Samverkan krävs för att lösa komplexa och nya typer av problem!

- men myndigheterna arbetar sektorsvis och saknar arena för samverkan
- och planering-och analysunderlag liksom konsekvensanalyser är bristfälliga.

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

Många intressen och sektorsfrågor behöver ses utifrån en större helhet!

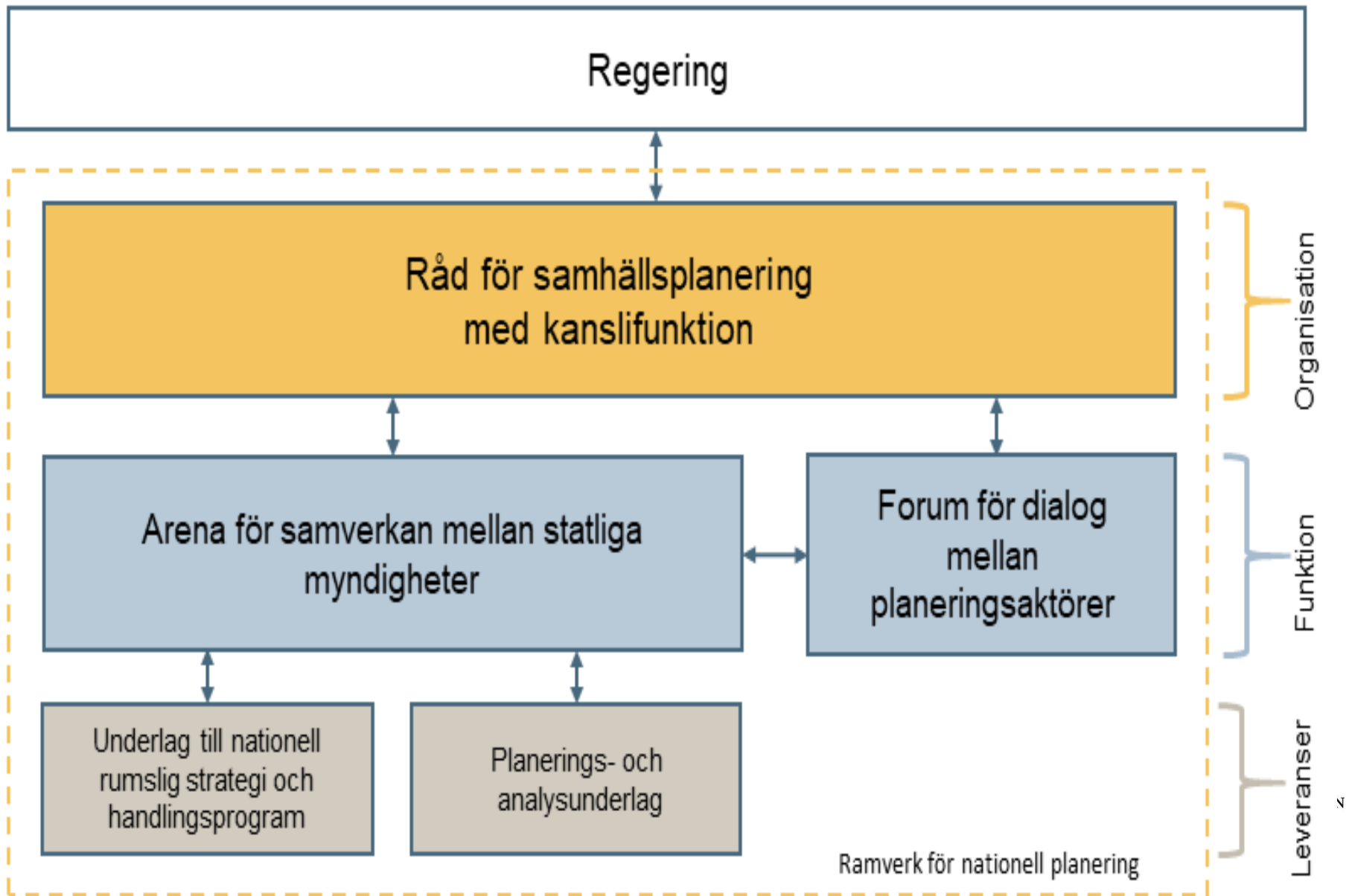
- Idag brister hänsynen till funktionella samband och sammanhang.

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Arena för samverkan mellan statliga myndigheter

- Samordna nationella mål och intressen
- Bredda perspektiven inom olika processer
- Verka för samordning av investeringar, beslut och andra initiativ med rumslig påverkan.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Så här har vi arbetat

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.
- Identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Nationella planerings-och analysunderlag

- Nationella planeringsunderlag, tvärsektoriella kunskapsunderlag och analyser som klargör rumsliga/fysiska förutsättningar på nationell nivå
- Regelbunden uppföljning och redovisning av trender och förändrade planeringsförutsättningar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Nationell rumslig strategi och handlingsprogram

- Tydliggör **prioriteringar** och kopplar ihop olika initiativ, åtgärder och finansiering
- Bidra till att **ange riktning och ramar** för den rumsliga utvecklingen
- Fungera som ett **”paraply”** för olika tematiska strategier, planer och program inom olika sektorsområden som till exempel den nationella transportplanen och den nationella strategin för hållbar vindkraft.
- Ligga till grund för uppdrag och fördelning av medel till sektorsmyndigheterna och vara **vägledande** för kommuner och regioner

Forum för dialog mellan olika planeringsaktörer

- Skapar förutsättningar för dialog och samverkan, bl. a. länsstyrelse - kommun
- Bidrar till att bygga och sprida kunskap

Sammanfattning

En omfattande samhällsomställning krävs för att nå målen i Agenda 2030 och Parisavtalet

Sverige och världen står inför stora utmaningar som inte kan lösas med befintliga verktyg inom befintliga system

Tiden är knapp och en kraftsamling behöver göras

Myndigheterna behöver därför samarbeta och bli mycket snabbare på att utveckla nya lösningar med en större helhetsyn

Omställningen av samhället får rumsliga konsekvenser

En gemensam nationell arena behöver tillskapas och ges verktyg att hitta lösningar på gemensamma problem

Många måste involveras i en demokratisk anda

Ett forum för dialog mellan olika aktörer måste inrättas

Vi behöver se samma karta över vad som sker och vart vi är på väg för att kunna skapa en gemensam riktning mot framtiden

En nationell rumslig strategi och handlingsplan behöver tas fram och grundas i gemensamma tvärsektoriella analyser